

Οργάνωση της αξιολόγησης των εργαστηρίων που διεξάγονται στις μονάδες υγείας - δυσχέρειες & προβλήματα

Μ.ΜΠΟΥΡΟΥΤΖΟΓΛΟΥ,

Ζ. ΚΟΥΚΟΥ, Α.ΑΝΤΩΝΑΚΟΥ

***ΑΤΕΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΕΥΠ ΤΜΗΜΑ ΜΑΙΕΥΤΙΚΗΣ***

Κλινική εκπαίδευση στο χώρο της υγείας

- μετουσιώνει τη θεωρητική γνώση των φοιτητών, σε πράξη και κλινική δεξιότητα.
- διαμορφώνει πρότυπα επαγγελματικής συμπεριφοράς και φροντίδας των ασθενών
- αναπτύσσει την κριτική σκέψη και ψυχοκινητικές δεξιότητες στους φοιτητές .

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΛΙΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

-φοιτητές στα κλινικά εργαστήρια

- κλινικοί εκπαιδευτές-υπεύθυνοι

-εκπαιδευτικό αποτέλεσμα

- συνθήκες εκπαίδευσης

Που ;

A. στο χώρο της Σχολής-προσομοίωση (Διευκόλυνση στην αξιολόγηση)

B. Στις Μονάδες Υγείας :Πρωτοβάθμιας –Δευτεροβάθμιας –Τριτοβάθμιας
Δομές (δυσχέρειες στην αξιολόγηση)

Κρίσιμα ερωτήματα κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή της αξιολόγησης

- Τι αξιολογείς ;
- όλα όσα-ανά θεματική ενότητα- και αυτά που πρέπει να αξιολογηθούν σύμφωνα με τους εκπαιδευτικούς στόχους;
- Έχεις προσφέρει τις ίδιες εκπαιδευτικές ευκαιρίες σε όλους για να ακολουθήσει η ίδια για όλους εξέταση;
- Το αξιολογικό σου εργαλείο έχει εγκυρότητα και αξιοπιστία; Προβιβάζει όλους όσους πρέπει και παραπέμπει σε επαναξιολόγηση όλους όσους τη χρειάζονται;
- Η επιτυχία μπορεί να συνδεθεί με καλή μελλοντική άσκηση των δεξιοτήτων του κλινικού εργαστηρίου; Διαφορετικοί εκπαιδευτές ! Συμφωνούν μεταξύ τους;
- **Μπορεί ο υποψήφιος να επανεξετασθεί με επιτυχία χωρίς επιπρόσθετη εκπαίδευση;**

Αξιολόγηση

Αξιολογικές παράμετροι :

- Γνωστικές και πρακτικού τύπου δεξιότητες, χρήση τεχνολογίας
 - Μεθοδολογία-Αποτέλεσμα κλινικής εφαρμογής,
(Διαφορική έννοια της κλινικής ικανότητας (clinical competence) της απόδοσης/εκτέλεσης έργου (authentic performance)
 - Οργάνωση του χρόνου, Κρίση, Δεξιότητες επικοινωνίας, συνεργατικό πνεύμα, προσέγγιση πελάτη υπηρεσιών υγείας, συνέπεια κ.α.
- Είναι τα παραπάνω καταγεγραμμένα αναλυτικά για κάθε κλινικό εργαστήριο; Είναι προσβάσιμα σε εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους; **υπάρχει επικαιροποίηση !!!**
- Υπάρχει αξιολογική κλίμακα για κάθε μια παράμετρο και δεξιότητα; Με τι εύρος ; Εξηγείται αναλυτικά;
- Ποιο μοντέλο ακολουθεί η αξιολόγηση- ακολουθείται κάποιο αξιολογικό μοντέλο;

Σταδιοποίηση της αξιολόγησης

- **Formative: Διαμορφωτική Αξιολόγηση**

- Συνεχής αξιολόγηση για να δούμε κατά πόσο οι φοιτητές βρίσκονται στο επίπεδο που αναμένεται (μετά από 1 μήνα, 1 εξάμηνο, 3 εβδομάδες, κλπ.). Συνήθως δεν σχετίζεται με βαθμολογία.

- **Summative=Απολογιστική Αξιολόγηση**

Τελική αξιολόγηση για να δούμε κατά πόσο οι φοιτητές έχουν επιτύχει τους προσδοκώμενους στόχους. Βοηθά τη σύγκριση μεταξύ των φοιτητών. Συνδέεται με βαθμολογία.

- **Feedback=Ανατροφοδότηση**

Ενημέρωση των φοιτητών με βάση τα στοιχεία εκτίμησης και ανάπτυξης σχεδίου για βελτίωση. Το σχέδιο αναπτύσσεται σε συνεργασία με τον καθηγητή.

Σμυρνάκης και συν, **2008**, Εισαγωγή της αντικειμενικά δομημένης εξέτασης κλινικών δεξιοτήτων στην αξιολόγηση των φοιτητών Ιατρικής,

ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2008, 25(4):509-519

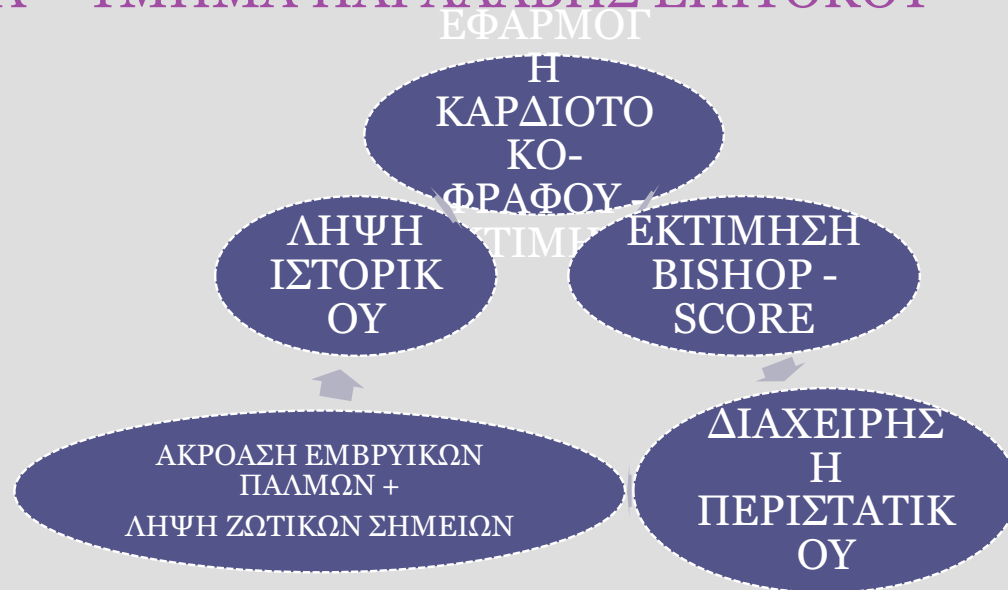
<http://www.mednet.gr/archives/2008-4/pdf/509.pdf>

- **Γραπτές εξέτασης.** Οι γραπτές εξετάσεις πολλαπλής επιλογής θεωρούνται έγκυρες στην εξέταση γνώσεων
- Συμπληρωματικές **προφορικές εξετάσεις** σε ένα περιστατικό (long case) ή σε πολλά μικρά περιστατικά (short cases) πλαισιώνουν τις εξετάσεις κλινικών δεξιοτήτων.
- Οι γραπτές εξετάσεις **πολλαπλής επιλογής** για εξέταση κλινικών δεξιοτήτων πολύ χαμηλή εγκυρότητα (validity). Η χαμηλή εγκυρότητα των γραπτών εξετάσεων πολλαπλής επιλογής : φαινόμενο της συνεπαγωγής “cueing effect” πολλές οι πιθανές απαντήσεις
- *Οι άλλες μορφές γραπτής εξέτασης, π.χ ανάπτυξη, δεν μπορούν να εξετάσουν κλινικές δεξιότητες.*
- Οι προφορικές εξετάσεις έχουν πολύ χαμηλή αξιοπιστία (reliability).
- Η χαμηλή αξιοπιστία των προφορικών εξετάσεων : μικρός αριθμός δεξιοτήτων προς εξέταση κάθε φορά και στην ανομοιογένεια των δεξιοτήτων, των ερωτήσεων και της βαθμολογίας.

Σμυρνάκης και συν, **2008**, Εισαγωγή της αντικειμενικά δομημένης εξέτασης κλινικών δεξιοτήτων στην αξιολόγηση των φοιτητών Ιατρικής, ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2008, 25(4):509-519
<http://www.mednet.gr/archives/2008-4/pdf/509.pdf>

Η αξιολόγηση OSCE προτείνει μια σειρά σταθμών εκμάθησης και εξέτασης σε κυκλική διάταξη.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ – ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ ΕΠΙΤΟΚΟΥ

Σε κάθε σταθμό, οι εξεταζόμενοι σε συγκεκριμένο χρόνο, πρέπει να εφαρμόσουν μια ενέργεια-κλινική δεξιότητα με τη συμβολή ασθενών ή υποδυόμενων ασθενών.

Πλεονέκτημα μεθόδου OSKE

- Η βαθμολογία γίνεται με τη χρήση τυποποιημένων προκατασκευασμένων φύλλων βαθμολογίας. Με εξωτερικούς και εσωτερικούς αξιολογητές.
- Οι δεξιότητες είναι πολλαπλές.
- Εξέταση όλων στις ίδιες συνθήκες

Objected Structured Clinical Examination Δομημένη Κλινική Εξέταση (O S C E) (Harden, et all 1975)

- Έχει κερδίσει ευρεία αποδοχή σε όλο το δυτικό κόσμο ως έγκυρο ακαδημαϊκό εργαλείο της νοσηλευτικής φροντίδας
- Φαίνεται να ενισχύει και την αυτοπεποίθηση των φοιτητών της νοσηλευτικής

[Nurse Educ Today](#). 2011 Feb;31(2):145-51. Epub 2010 Jun 22.

Best Practice Guidelines for use of OSCEs: Maximising value for student learning.

[Nulty DD](#), [Mitchell ML](#), [Jeffrey CA](#), [Henderson A](#), [Groves M](#).

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20573427>

Οργανόγραμμα εποπτείας

- Τομέας
- Υπεύθυνος Τομέα & Αναπληρωτής
- Υπεύθυνοι εξαμήνων –μέλη ΕΠ
- Υπεύθυνοι κλινικών εργαστηρίων –με προσπάθεια να συμπίπτουν με τους υπευθύνους των εξαμήνων στα οποία χρεώνονται τα κλινικά εργαστήρια(μέλη ΕΠ)
- Κλινικοί εκπαιδευτές

Διασύνδεση με :

- Νοσηλευτικό προσωπικό, Προϊστάμενοι τμημάτων, Υπεύθυνος Εκπαίδευσης, Τομεάρχες, Διευθύνουσα Νοσηλευτικής Υπηρεσίας, Διευθυντές τμημάτων, Διοικητής Νοσοκομείου

- Τρία κύρια μοντέλα κλινικής εκπαίδευσης στις Μονάδες Υγείας
 1. Ο προϊστάμενος του τμήματος υπεύθυνος για την εκπαίδευση της ομάδας των φοιτητών
 2. Ομάδα φοιτητών συνοδευόμενη από κλινικό εκπαιδευτή-αδυναμία του κλινικού εκπαιδευτή να συνδεθεί με τη λειτουργία του τμήματος(ΤΕΙ)
 3. Ένας επαγγελματίας υγείας υπεύθυνος για την εκπαίδευση δυο φοιτητών
 4. Συνεργατικό μοντέλο εκπαίδευσης

Προβλήματα στην Αξιολόγηση

- Οι χώροι κλινικές εκπαίδευσης είναι απομακρυσμένοι από το κτήριο της Σχολής
- Έλλειψη χώρων υποδοχής των φοιτητών μας στις Μονάδες Υγείας-συχνά έλλειψη χώρων κλινικής εκπαίδευσης
- Δυσκολίες σχετικά με την ενημέρωση των φοιτητών και την οργάνωση των ομάδων
- Αδυναμία συστηματικής εποπτείας και της κλινικής εκπαιδευτικής διαδικασίας

Προτάσεις

- Ενσωμάτωση του OSCE στην εκπαιδευτική και αξιολογική διαδικασία-εκπαίδευση εκπαιδευτών – προετοιμασία χώρων –υλικού (Αναγκαιότητα σύμφωνα και με τα νέα μέτρα –καινούριο νομοσχέδιο για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση)-προσομείωση
- Τυποποιημένα ερωτηματολόγια για αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή
- Ευελιξία των προγραμμάτων κλινικής εκπαίδευσης και αξιολόγησης –δυνατό σημείο

Προτάσεις

- Διαμόρφωση εξειδικευμένων ερωτηματολογίων για την αξιολόγηση των κλινικών εργαστηρίων
- Ατομικό εγχειρίδιο κλινικών δεξιοτήτων που συνοδεύει το φοιτητή σε όλα τα εξάμηνα –portfolio

(Cooke et al· 2009, Application and student evaluation of a Clinical Progression Portfolio: A pilot, [Nurse Education in Practice](#) Volume 10, Issue 4, July 2010, Pages 227-232)

- Αποφυγή της εναλλαγής των κλινικών εκπαιδευτών – εφαρμογή του συνδυαστικού μοντέλου
- Καθιέρωση του Υπευθύνου Εκπαίδευσης στις Μονάδες Υγείας (Νοσηλεύτη-Μαιευτή)
- Έμφαση στη διασύνδεση και αλληλόδραση Σχολών – Μονάδων Υγείας